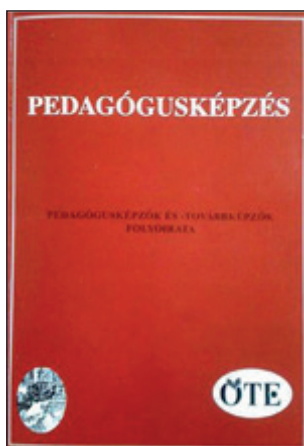


## Pedagógusképzés

### Pedagógusképzők és -továbbképzők folyóirata. (Suhajda Edit)

ÓVÓ- ÉS TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLÁK EGYESÜLETE. BUDAPEST. 1978–

#### Pedagógusképzés – felsőfokon



Indulásakor a lap arra vállalkozott, hogy aktualitásokat, új ismereteket, kutatási eredményeket, általában a pedagógiával és a pszichológiával kapcsolatos információkat közvetítsen szakembereknek, pedagógusoknak és persze minden érdeklődő olvasónak. A folyóirat első példányát a Művelődésügyi Minisztérium adta ki 1974-ben, amelynek felelős szerkesztője Baráz Miklósné volt. Ezután az Oktatási Minisztérium Pedagógusképző Osztályának kiadványa lett, később az Óvó- és Tanítóképző Főiskolák Egyesületének és a Tanárképzők Szövetségének, jelenleg pedig a Pedagógusképzők és -továbbképzőknek a folyóirata. A korábbi felelős szerkesztők: Unger Mátyás (1978–1985); Ballér Endre (1986–1992); Bollókné Panyik Ilona (1991–1999) voltak. A folyóirat közreadták: az Oktatási Minisztérium (1975–1980); a Művelődési Minisztérium (1981–1990); a Művelődési és Közoktatási Minisztérium (1991–1994); az Óvó- és Tanítóképző

Főiskolák Egyesülete (1996–1999).

A *Pedagógusképzés* 2002-es számában Ballér Endre és Lukács István, a kiadvány szerkesztői próbálták megmenteni a folyóiratot. Ebben a számban olvasható Falus Iván professzor úr vitaindító írása, neki köszönhető, hogy a mai napig létezik ez a szakmai folyóirat, és azóta is ő a lap főszerkesztője. A lap legutóbbi, összevont száma 2014–2015ben jelent meg. A belső borítón ez áll: az Óvó- és Tanítóképző Főiskolák Egyesületének és a Tanárképzők Szövetségének egy évben négy alkalommal megjelenő folyóirata. Az utóbbi években – anyagi okok miatt – összevont számok jelentek meg.

A kiadvány a mai napig lehetőséget nyújt a pedagógusképzésben, sőt a továbbképzésekben részt vevő szakembereknek, hogy véleményüket, az oktatásban végzett fejlesztésüket, a gyakorlati műhelyekben kidolgozott új kísérleteiket bemutathassák. A *Pedagógusképzés* a véleménycsere fóruma is kíván lenni, ezért helyet ad a pedagógusképzéssel kapcsolatos elméleti és empirikus kutatásoknak, reflexióknak. Közzétesz fontos információkat, híreket, pályázatokat, sőt beszámol hazai és nemzetközi konferenciákról is.

A *Pedagógusképzés* főszerkesztője (2003-tól) Falus Iván professor emeritus. Nincs az országban tanár, tanár szakos egyetemi hallgató, aki ne ismerné az írásait, hiszen szigorlatoznia és államvizsgáznia minden pedagógusnak kell. Professzor úr a folyóirat utolsó számában a *Pedagógusképzők az európai szakértő tanácskozások és tanulmányok tükrében* című írásában áttekinti az Európai Bizottság elmúlt ötévi, a pedagógusképzés témakörében szervezett konferenciáit és közzétett dokumentumait. Néhány konferencia a fontosabbak közül: Reykjavík 2010, Brüsszel 2012, Dublin 2013. Mindig hasznosak az ilyen találkozások, mert ezek tapasztalatait, az ezekből levonható következtetéseket a magyarországi helyzethez adaptálva fel lehet használni, de ugyanúgy ezeken a fórumokon lehet a hazai kutatásokat is nemzetközileg publikussá tenni (2014–2015: 143–160).

Hasznos megismerni az összevont folyóirat – kiváló szakemberek által szerkesztett – rovatait. Golnhofer Erzsébet a közzétett elméleti és empirikus tanulmányokért felel. Ilyen például az a tanulmány, amelynek szerzője Tóth Beatrix, aki ebben a cikkében igen érdekes témát mutat be: a tanárjelöltek olvasással kapcsolatos nézeteit vizsgálja, amely a mai napig aktuális kérdéskör, hiszen a leendő tanárok felelősek a gondolkodásukért és a beszédükért. Zárt kérdőív felhasználásával tárja föl az elsőéves tanító szakos hallgatók olvasással kapcsolatos szokásait. Kis mintával dolgozik, és arra keresi a választ, hogy a diákok a tradicionális készségközpontú feldolgozáshoz állnak-e közelebb, vagy a kognitív olvasáskonceptióhoz. Tanulmányában kimutatja, hogy a hallgatók előzetes nézetei jellemzően eklektikusak, de azért nyitottabbak a konstruktív olvasásfeldolgozás iránt (2008/4: 35–49).

Kotschy Beáta az aktuális *Eszme* és *műhely* rovatban a legfontosabb pedagógusképzéssel kapcsolatos kérdéseket, állásfoglalásokat, nézeteket, koncepciókat gyűjti össze. Ilyen például Horváth Attila tanulmánya, amelyben azt vizsgálja, hogy szükség van-e pedagógusok etikai kódexére. Van-e létjogosultsága a pedagógusetikának? Azt gondolom, hogy ez minden pedagógust izgató kérdés, nagyon fontos, hogy legyen erről véleményünk (2014–2015: 69–75).

Kimmel Magdolna a *Külföldi rovat* vezetője. Itt elsősorban külföldi szerzők tanulmányait közli, amelyekből megismerhetők az egyes országok és intézményeik pedagógusképzési gyakorlatai és az újabb kutatásaik eredményei. Hunyady Györgyné a *Hatékony pedagógusok* rovatot gondozza, amelyben tanítványok emlékeznek vissza jelentős pedagógusegyéniségekre, felidézve, hogyan is hatottak egykor diákra, kollégára egyaránt. Olyan kiváló tanárok voltak, akik etalonná váltak, akiktől mindig lehetett szakmát és emberséget tanulni. Csak néhány személyt említsünk: Winkler Márta, a tanító; a szintén tanító Istvánovits Judit; a tudós történész Mika Sándor és a nagy hatású tanáregyéniség, az irodalmár polihisztor Csorba Zoltán.

Vámos Ágnesé a *Szemle* rovat, amely könyvismertetéseknek, recenzióknak, folyóirat-ismertetéseknek ad helyet, különös tekintettel a pedagógusképzésben használt újabb szakirodalomra. Nagyon időszerű témákról olvashatunk könyvismertetéseket. Például Lénárd Sándor – Rapos Nóra (2009) *Fejlesztő értékelés* című kötetéről (Gondolat Kiadó. ELTE PPK Neveléstudományi Intézet. Budapest.), illetve a hiánypótló *Útikalauz. Bevezető az együttműködő, erőszakmentes kommunikációba* című kötetéről Jónai Éva és Redő Júlia (2012) tollából (EMK = Erőszakmentes Kommunikáció. Budapest). Az EMK eszköztárat kínálja arra, hogy segítségével kilépjünk a konfliktusmegoldás megszokott kereteiből, és kreatív módon új szintre emeljük kapcsolatainkat (2014–2015: 181–188).

Visszatekintve a korábbi számokra a mai napig igen időszerű tartalommal foglalkozó könyvet kell megemlítenünk: a Katona András, Ládi László és Viktor András által szerkesztett (2005) *Tanuljunk, de hogyan?* című kötetet (Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest). Ez a könyv a tanuláshoz nyújt segítséget. A tanulmányok írói az ELTE TFK metodikusai, akik a diákok igényeit figyelembe véve állították össze az anyagot. A szerzők diszciplínákra lebontva ajánlanak többféle tanulási módszert, eljárást és stratégiát figyelembe véve természetesen a tanulók képességeit. Lépésről lépésre avatnak be a tanulás fortélyaiába. Ez a könyv tanároknak, de szülőknek is ajánlható, mert a tantárgyak gondozói érthetően avatnak be a tanulás folyamatába. A diák, ha megtanulta a módszert, akkor a tudását az egyik tárgyról átviheti a másikra. Az alkotók segítséget nyújtanak a magyar nyelv és irodalom, a történelem és az állampolgári ismeretek, az idegen nyelv, a matematika, az informatika, a fizika, a természetismeret, a földrajz, a biológia és az ének-zene tanulásához. Minden szerző figyelembe veszi a négy alapkészséget (írás, olvasás, szövegértés és beszédfejlesztés), hiszen szövegértés nélkül nem működik a tanulás. A könyv bátorítja a tanárokat arra, hogy alkalmazzák a kooperatív tanulás technikáit is, ugyanakkor gondolkodásra és kritikai gondolkodásra motivál. A szöveg feldolgozása mellett segítséget nyújt az ábrák, a grafikonok értelmezésének a tanításához is. Gyakorló pedagógusok, főiskolai, egyetemi hallgatók nagy haszonnal forgathatják a könyvet, hiszen minden szaktárgyat tanító pedagógus megtalálhatja benne az ajánlott módszert (2006: 153–156).

A *Pedagógusképző* folyóiratban találunk ötleteket, javaslatokat a modern technikai eszközök bemutatására, alkalmazására is. Az egyik ilyen példa az irodalom tanításához és tanulásához ad segítséget, mégpedig a pedagógiai gondolkodás megújulásához, ebben a Németh László-i univerzumélmény tapasztalható meg (Erdélyi Erzsébet – Hajas Magdolna – Nobel Iván [szerk.] Helio-Biblos [2002]: „Üzenet az emberiséghez” CD-ROM). Nagyon izgalmas kirándulásra hívja ez az anyag a magyartanárokat. A falak lebontása az irodalom és a nyelvtan között azt is jelenti, hogy a tantárgyak börtönéből merni kell kilépni, meg kell mutatni a diákoknak a jelenségek mögött meghúzódó összefüggéseket is. Tanulóinkat pedig arra ösztönözzük, hogy a megszerzett tudásukat kapcsolják össze bármilyen más tantárggyal. A rendszerben gondolkodás nem mai keletű, hiszen már Németh László pedagógiai kísérletei is erre irányultak. Németh László példát mutat nekünk arra, hogyan keressük az összefüggéseket a humán és a reál tantárgyak között. Ezzel a modern technikával úgy kapcsolhatunk össze ismereteket, tantárgyakat, témaköröket, hogy a diákok számára akár élvezetes is lehet a tanulás. A segédeszköz hozzásegíti a diákokat ahhoz, hogy a különböző médiumok eltérő formanyelvét megismerhessék: például a regény vagy a drámarészlet szövegét összevethetik a rádiójátékkal.

Hegedűs Judit a *Hírek* rovatba gyűjt össze olyan fontos információkat, híreket, kutatási eredményeket, amelyek a szakma szempontjából hasznosak és tanulságosak, például: *Zsolnai-émlékkonferencia*. 10 éves az MTA Pedagógiai Albizottságának Tantárgypedagógiai-szaktudományi Albizottsága. Konferenciaszemesztető 2014-ből. Az olvasószervező teendőket pedig Nagy Anna látja el.

Kik írják a lapot? Olyan kutatók, oktatók, gyakorló pedagógusok és doktoranduszok, akik nemcsak nyitottak és fogékonyak a változásokra, de szívesen és nem utolsósorban magas szakmai színvonalon meg is osztják aktuális kutatásaik tapasztalatait és eredményeit. A már említett munkatársakon kívül – természetesen a teljesség igénye nélkül – például Pléh Csaba, Csermely Péter, Halász Gábor, Trencsényi László, Hunyadi György és Pukánszky Béla is visszatérő szerzői voltak a folyóiratnak.

Csak néhány cikk ízelítőül az utolsó számból. Erdei Róbert *Reziliencia a pedagógiában: a kockázat ellensúlyozása pedagógiai eszközökkel* című igen izgalmas tanulmányára érdemes felhívni az olvasók figyelmét. A magyarországi pedagógiai gyakorlatban még nem igazán terjedt el a fenti fogalom. Általános definíciója szerint a reziliencia rugalmas ellenálló képességet jelent. Bizonyos esetekben azonban kimondottan a sokszerű külső hatásokhoz az identitás megőrzése melletti alkalmazkodás képességét fejezi ki. A cikkben megismerhető maga a fogalom, mégpedig több kutató megvilágításában. A szerző bemutatja a fejlődést támogató lehetőségeket, de a fejlődési rizikókra is felhívja a figyelmet (2014–2015: 27–43).

Több cikk foglalkozik a közoktatásban zajló minősítésekkel is, a mindenkit érintő pedagógusértékeléssel, a pedagógus-életpályamodell aktuális változásával. Körképet kaphatunk arról, hogyan működik a pedagógusok értékelése más országokban. Király Zsolt *Tanfelügyelet, szakfelügyelet és a tanári teljesítmény értékelése Angliában* című cikkében számol be erről (2014–2015: 25–45).

Kiknek szól a *Pedagógusképzés*? Természetesen minden érdeklődő, gondolkodó olvasónak, legyen diák, tanár, kutató, mentor, vezetőtanár vagy éppen oktató, illetve nem utolsósorban az oktatáspolitikának, az oktatáspolitikusoknak. Minden érdeklődőnek szívből ajánlható a folyóirat olvasásra, továbbgondolásra és közreműködésre. A szerkesztőség a mai napig várja a pedagógusképzéssel kapcsolatos olyan írásokat, amelyek megfelelnek a lapban közzétett tudományos tartalmi és formai követelményeknek.

**Suhajda, Edit: Teacher training – at the highest level**

### Az írás szerzőjéről

*Suhajda Edit*

Váci Mihály Kollégium, Budapest, Magyarország

esuhajda55[kukac]gmail.com